

Ebola-láz előfordulása
esetén alkalmazandó
tisztítási és fertőtlenítési
eljárások az egészségügyi
intézményeken kívül 61

Tájékoztatás engedélyezett
fertőtlenítőszerekről 64

Fertőző
betegségek
adatai 65

Epidemiológiai Információs Hetilap

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

EBOLA-LÁZ ELŐFORDULÁSA ESETÉN ALKALMAZANDÓ TISZTÍTÁSI ÉS FERTŐTLENÍTÉSI ELJÁRÁSOK AZ EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZMÉNYEKEN KÍVÜL

Az **Ebola-vírus** átvitele a betegek, vagy azok fertőzött testnedveinek közvetlen kontaktusa útján valósul meg. Nem bizonyított, hogy a testnedvekkel láthatóan nem szennyezett felületek vagy tárgyak szerepet játszanak-e a vírus átadásában. Néhány tanulmány szerint megfelelő környezeti feltételek mellett a vírus napokig, hetekig túlélhet [1-3]. Az Ebola-vírus azonban érzékeny a kiszáradásra, UV-sugárzásra, magas hőmérsékletre, detergensekre és a fertőtlenítőszeres széles körére, beleértve a nátrium-hipoklorit oldatát is. Burkos vírusként érzékeny minden típusú fertőtlenítőszerre, mely virucid hatással rendelkezik.

Számos nemzeti irányelv foglalkozik a környezet tisztításának és fertőtlenítésének kérdésével.

AJÁNLÁSOK

Azok a dolgozók, akik vérrel vagy más testnedvekkel szennyezett területek tisztítását, fertőtlenítését végzik, viseljenek megfelelő személyi védőfelszerelést, beleértve az arcmaszkot, szemvédőt, folyadékálló overált, mosható csizmát és vastag gumikesztyűt. A dolgozók számára biztosítani kell a személyi védőfelszerelés biztonságos fel- és levételének gyakorlását.

Az **Ebola-lázban** szenvedő beteg által használt lakótereket izolálni kell és ott azonosítani kell a vérrel és/vagy más testváladékkal láthatóan szennyeződött területeket.

Olyan helyen, ahol láthatóan nem kontaminálódott a felület, ott a tisztítás is elégséges. Továbbá nem szükséges dekontaminálni azokat a közösségi területeket, ahol a beteg csak áthaladt, hacsak azok nem szennyeződtek láthatóan testnedvekkel. Ha a beteg ruhája és ágyneműje nem szennyeződött vérrel, vagy más testváladékkal, akkor az általános mosószerrel, legalább 60°C hőmérsékleten, mosógépben mosható.

A vérrel vagy más testfolyadékkal, testváladékkal kontaminálódott felületek vagy tárgyak esetén először a még nedves testváladékot kell **eltávolítani** valamilyen nedvszívó anyaggal. Ezt egy **detergenssel** történő tisztításnak kell követnie annak érdekében, hogy az összes visszamaradó szerves anyagot eltávolítsuk. A **fertőtlenítés**hez alkalmazott fertőtlenítőszernek rendelkeznie kell engedéllyel, mely igazolja a virucid hatást. A fertőtlenítőszer címkéjén lévő használati utasításban a gyártó által megadott alkalmazást és behatási időt kell követni. Nagyobb területen lévő szennyeződést az eltávolítása előtt megfelelő mennyiségű fertőtlenítőszerrel kell kezelni. A porózus anyagok (pl. kárpitozott bútorok, szőnyegek, ruhák, stb.) testváladékokkal történő szennyeződése (kontaminálódása) esetén, ha a fertőtlenítés nem megoldható, akkor az ártalmatlanítást a fertőző veszélyes anyagokra vonatkozó szabályozásnak megfelelően kell elvégezni.

A fertőtlenítőszeres anyag-összeférhetetlensége miatt a különböző felületek esetén használat előtt a gyártó ajánlását kell kérni [9]. A WC-ket 1000ppm koncentrációjú nátrium-hipoklorit oldattal lehet fertőtleníteni. A tisztításhoz és fertőtlenítéshez használt egyszer használatos ruhákat vagy kendőket fertőző veszélyes hulladékként kell kezelni.

Az egészségügyi intézményeken kívül a hidrogén-peroxid aeroszol alkalmazása a nyílászárók nem megfelelő szigetelhetősége miatt nem ajánlott, egészségügyi kockázatot jelent. A tisztító illetve fertőtlenítő eljárások során magas nyomású levegő illetve folyadék használata kerülendő, mivel fertőző aeroszol képződhet.

Az összes szilárd hulladékot dupla, vízhatlan zsákba kell helyezni és a fertőző veszélyes hulladékokra vonatkozó szabályozás szerint kell ártalmatlanítani. A hulladék szállítását szivárgásmentes konténerben, az Európai Unió rendelete **(European Agreement concerning the international carriage of dangerous goods by road)** szerint kell biztosítani.

Ugyanezen előírások alkalmazandók azon hajó illetve repülőgép tisztításához és fertőtlenítéséhez, amelyen Ebola-lázban szenvedő beteg utazott.

A repülőgépek speciális fertőtlenítését a következő ajánlás tartalmazza:

Technical Report. Assessing and planning medical evacuation flights to Europe for patients with Ebola virus disease and people exposed to Ebola vírus, ECDC, Stockholm, October 2014.

A hajók speciális fertőtlenítését a következő ajánlás tartalmazza:

Questions and answers about Ebola virus disease for maritime transport, SHIPSAN 2014

Nincs általános ajánlás a szennyezett terület lezárásának időtartamára, mivel a vírus elpusztulását befolyásolja a víruspartikulák mennyisége, a szerves anyagok mennyisége és a környezeti feltételek: hőmérséklet, páratartalom és UV-sugárzás.

Felhasznált irodalom

1. Piercy TJ, Smither SJ, Steward JA, Eastaugh L, Lever MS. The survival of filoviruses in liquids, on solid substrates and in a dynamic aerosol. J Appl Microbiol. 2010;109(5):1531-9.
2. Sagripanti JL, Lytle CD. Sensitivity to ultraviolet radiation of Lassa, vaccinia, and Ebola viruses dried on surfaces. Arch Virol. 2011;156(3):489-94.
3. Sagripanti JL, Rom AM, Holland LE. Persistence in darkness of virulent alphaviruses, Ebola virus, and Lassa virus deposited on solid surfaces. Arch virol. 2010;155(12):2035-9.
4. Advisory Committee on Dangerous Pathogens. Management of hazard group 4 viral haemorrhagic fevers and similar human infectious diseases of high consequence [Internet]. London: public Health England; 2014 [cited 2014 Oct 8]. Available from: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/377143/VHF_guidance_document_updated_19112014.pdf
5. Occupational Safety and Health Administration (OSHA). OSHA factsheet: Cleaning and decontamination of Ebola on Surfaces Guidance for Workers and employers in Non-Healthcare/Non- Laboratory Settings 2014 [updated November]. Available from: https://www.osha.gov/Publications/OSHA_FS-3756.pdf
6. Robert Koch Institut. Maßnahmen zur Desinfektion und Abfall/Abwasserentsorgung im Zusammenhang mit einem begründeten Ebolafieber-Verdachtsfall in Deutschland 2014 [updated 1/12]. Available from: http://www.rki.de/DE/Content/InfAZ/E/Ebola/Desinfektion_bei_begrundetem_Ebolaverdacht.pdf?__blob=publicationFile
7. Public Health England. Environmental cleaning and clinical waste disposal guidance for potential Ebola contamination in non-healthcare settings 2014 [updated 22 December]. Available from: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/390401/Environmental_cleaning_guidance_for_potential_Ebola_contamination__2_.pdf
8. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Reiniging en desinfectie ruimten waar patiënt is verbleven 2014 [updated 1 December]. Available from: <http://www.rivm.nl/dsresource?objectid=rivmp:259853&type=org&disposition=inline&nsnc=1>
9. Centers for Disease Control and Prevention. Guideline for Disinfection and Sterilization in Healthcare Facilities, 2008 2008. Available from: http://www.cdc.gov/hicpac/pdf/guidelines/Disinfection_Nov_2008.pdf

Forrás: European Centre for Disease Prevention and Control – ECDC

A tájékoztatást adta: OEK Dezinfekciós osztály, Cserhádi Pálma biológus

TÁJÉKOZTATÁS ENGEDÉLYEZETT FERTŐTLENÍTŐSZEREKRŐL

A fertőtlenítőszer neve	Forgalmazó (neve, címe)	Hatóanyag	Felhasználási terület	Alkalmazási koncentráció	Behatási idő	Antimikrobiális spektrum
Caosept kézfertőtlenítő gép	Caola Kozmetikai és Háztartás vegyipari Zrt. 1117 Budapest, Hunyadi J. út 9.	etil-alkohol, alkyldimethylbenzyl ammonium Chloride, AlkylDimethylEthylb enzyl Ammonium Chloride	higiénés kézfertőtlenítés	cc.	30 msp.	B, F, T, V
Ceresit Stop Penész Univerzális	Henkel Magyarország Kft. 1113 Budapest, Dávid Ferenc u. 6.	nátrium-hipoklorit	felületfertőtlenítés, penészmentesítés	cc.	15 perc S: 60 perc	B, F, S
Cillit Bang Turbo Antibakteriális Aktív Hab fürdőszobai tisztítószer	Reckitt Benckiser Kft. 1113 Budapest, Bocskai út 134-146.	N, N-dialkil(C8-10) N,N-dimetil- ammóniumklorid	mosható fürdőszobai nagy felületek fertőtlenítő hatású tisztítása	cc.	5 perc	B, Y
Cillit Bang Turbo Power vízkő- és makacs szennykezelés eltávolító (Original, Citrus, Tavaszi, Tenger)	Reckitt Benckiser Kft. 1113 Budapest, Bocskai út 134-146.	hidrogén-klorid	WC-kagylók fertőtlenítése és vízkömentesítése	cc.	B, V: 5 perc F: 15 perc S: 60 perc	B, F, V, S
Clax Bright	Diversey Kft. 2040 Budaörs, Puskás T. u. 6.	6-(ftálimido) peroxi-hexánsav	fertőtlenítő mosás	min. 8,8 g/l Clax Bright 5 g/l-es Clax Milddel együtt 45 °C, szelektív V: min. 60 °C	15 perc	B, Clostridium difficile spórák hatású, szelektív V (BVDV)
Clax Personril	Diversey Kft. 2040 Budaörs, Puskás T. u. 6.	hidrogén-peroxid	fertőtlenítő mosás	10 g/l, min. 50 °C	15 perc	B, Y
Clovlin II Septon	PentaClean Kft. 2049 Diósd, Vadrózsa u. 21.	perecetsav	textiliák fertőtlenítő mosása	25 g/kg textília, 1:5 flotta arány, 65 °C 35 g/kg textília, 1:5 flotta arány, 60 °C T: 65°C	20 perc	B, F, T, szelektív V(Parvovírus- inaktiváló)

Jelmagyarázat: B = baktericid, F = fungicid, V = virucid, T = tuberkulocid, Y= yeasticid, S= sporocid A = algicid
*= tisztasági kézmosás és szárazra törlés után

A tájékoztatást adta: OEK Dezinfekciós Osztály, dr. Milassin Márta osztályvezető, Ferencz Zsuzsanna biológus

HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2015. február 2-8.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális bakteriális fertőző betegségek** járványügyi helyzete kedvezően alakult: a bejelentett **salmonellosis** megbetegedések száma kis mértékben csökkent, a **campylobacteriosisoké** nem változott az előző hetihez képest. A salmonellosisok harmada Pest (18%) és Baranya (17%) megyében került a nyilvántartásba. A campylobacteriosisok harmadát Budapesten (22%) és Hajdú-Bihar megyében (16%) regisztrálták.

A héten nem változott érdemben a **rotavírus-gastroenteritisek** előfordulása. A legtöbb megbetegedést Hajdú-Bihar (29) és Somogy (21) megyéből jelentették.

A 6. héten **két új közösségi gastroenteritis járványt** jelentettek. Mindkettő időszakban alakult ki, a kórokozó **calicivírus** volt. A veszprémi intézményben 82 exponáltból **29 gondozott** lett beteg, a zalaegerszegi otthonban 145 exponáltból **27 gondozott**nak voltak tünetei. A tünetek enyhék voltak, a betegek állapota gyorsan rendeződött. Elsősorban hányás jelentkezett, néhányan jeleztek hányingert, hasmenést. A járványügyi vizsgálat élelmiszer közvetítő szerepét kizárta.

Az előző heti 41-ről 50-re nőtt a regisztrált **heveny fertőző májgyulladások** száma. Harminc betegnél **HAV** okozta a tüneteket, melynek kétharmadát Borsod-Abaúj-Zemplén megyében regisztrálták.

A **légúti fertőző betegségek** közül a **scarlatina** megbetegedések száma 40%-kal csökkent az előző hetihez viszonyítva, a **varicella** megbetegedéseké – a január első hete óta tapasztalható tendenciának megfelelően – tovább emelkedett, az előző hetihez képest a negyedével. A megbetegedések száma csaknem duplája volt a tavalyi év azonos hetében regisztráltnak, ugyanakkor nem érte el a 2009-2013. évek 6. hetére számított medián értékét. A legmagasabb morbiditást Jász-Nagykun-Szolnok (31,3‰), Győr-Moson-Sopron (18,7‰), Veszprém (17,7‰) és Komárom-Esztergom (16,5‰) megyében észlelték. Morbilli-, rubella- és mumpsz-gyanús megbetegedésről a héten nem érkezett jelentés.

A 6. héten az **idegrendszeri fertőző betegségek** közül **öt gennyes meningitis** került a nyilvántartásba, a jelentés írásáig egy megbetegedés etiológiája vált ismertté: a kórokozó **B szerocsoportú Neisseria meningitidis** volt.

A tárgyhéten rögzített fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases recorded current week in Hungary (+)

6/2015. sz. heti jelentés (weekly report)

2015.02.02 - 08.

Betegség Disease	6. hét (week)			1 - 6. hét (week)		
	2015.02.02 - 2015.02.08.	2014.02.03 - 2014.02.09.	Medián 2009-2013	2015.	2014.	Medián 2009-2013
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	1	-
Botulizmus	-	-	-	6	1	-
Salmonellosis	60	61	70	388	521	420
Dysentery	-	-	1	6	1	6
Pathogen E. coli által okozott megbet.	1	●	●	5	●	●
Campylobacteriosis	127	101	95	785	859	534
Yersiniosis	-	1	2	1	10	14
Rotavírus-gastroenteritis	159	191	●	718	1591	●
Hepatitis infectiosa	50	27	8	306	205	54
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	-	-	2	3	1
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	1	-	-	2	-
Scarlatina	39	53	78	294	288	383
Morbilli	-	-	-	-	-	-
Rubeola	-	-	-	1	1	1
Parotitis epidemica	-	-	-	2	7	9
Varicella	955	485	1083	4867	4194	6494
Legionellosis	3	2	-	6	5	4
Meningitis purulenta	5	5	4	22	38	32
Meningitis serosa	-	2	-	5	11	8
Encephalitis infectiosa	-	1	1	6	14	8
Creutzfeldt-J. betegség	-	-	-	3	3	2
Lyme-kór	6	1	6	52	38	43
Listeriosis	2	1	-	8	9	1
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	-	-	-	2	-	2
Ornithosis	1	2	-	10	12	1
Q-láz	2	-	-	10	5	8
Tularemia	1	-	1	18	4	2
Tetanus	-	-	-	-	-	1
Hantavírus-nephropathia	-	-	●	1	-	●
Vírusos haemorrh. láz*	1	-	●	1	2	●
Malária*	-	-	-	1	1	-
Toxoplasmosis	4	4	1	18	16	13

(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(*) Importált esetek - Imported cases

(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

(●) Nincs adat - No data available

A statisztika készítés ideje: 2015.02.10.

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

MINISTRY OF HUMAN RESOURCES

A tárgyhéten rögzített fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases recorded current week in Hungary (+)

6/2015. sz. heti jelentés (weekly report)		2015.02.02 - 08.									
Territory	Salmonellosis	Campylobacteriosis	Rotavirus-gastroenteritis	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Rubeola	Meningitis purulenta	Meningitis serosa	Enceph. infectiosa	Lyme-kór
Budapest	8	28	18	1	7	160	-	2	-	-	-
Baranya	10	3	1	-	-	35	-	1	-	-	-
Bács-Kiskun	3	1	4	4	-	37	-	-	-	-	-
Békés	3	3	17	-	-	-	-	1	-	-	-
Borsod-A.-Z.	1	2	4	33	-	45	-	-	-	-	-
Csongrád	2	2	1	-	2	45	-	-	-	-	1
Fejér	1	8	2	-	-	10	-	1	-	-	-
Győr-M.-S.	3	7	12	-	5	84	-	-	-	-	-
Hajdú-Bihar	1	20	29	4	2	37	-	-	-	-	-
Heves	-	2	5	2	-	29	-	-	-	-	-
Jász-N.-Sz.	3	6	3	2	-	121	-	-	-	-	1
Komárom-E.	6	5	9	-	-	50	-	-	-	-	-
Nógrád	-	3	2	-	-	19	-	-	-	-	1
Pest	11	8	8	2	6	102	-	-	-	-	-
Somogy	1	5	21	-	4	42	-	-	-	-	2
Szabolcs-Sz.-B.	3	8	17	-	-	25	-	-	-	-	-
Tolna	1	1	3	1	-	16	-	-	-	-	-
Vas	-	4	2	-	1	17	-	-	-	-	1
Veszprém	2	8	1	1	12	62	-	-	-	-	-
Zala	1	3	-	-	-	19	-	-	-	-	-
Összesen (Total)	60	127	159	50	39	955	-	5	-	-	6
Előző hét (Previous week)	64	129	166	41	65	775	-	6	-	2	18

(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures
(*) Importált esetek - Imported cases
(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases
A statisztika készítés ideje: 2015.02.10.

Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a Centers for Disease Control and Prevention-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Épinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;

www.antsz.hu/oek

az ÁNTSZ dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

Elektronikus Épinfo-hírlevélre történő feliratkozás: epiujsg@oek.antsz.hu

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Épinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujsg@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Épinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Épinfo. Épinfo 2003; 1:1-2.)

Megbízott országos tisztifőorvos:

Dr. Paller Judit

Épinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: Dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: Dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: Dr. Kurcz Andrea

Technikai szerkesztő:

Báder Mariann

ÁNTSZ OTH Nyomda

Nyomdavezető: Novák Anikó

ISSN 2061-0947 (Nyomtatott)

ISSN 2061-0955 (Online)